

Ewa Niesiołowska-Śreniowska

Michałów, gm. Bełchatów, woj.
piotrkowskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 15, 17-18

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kultury pucharów lejkowatych z półtylczakami, drapaczami, przekuwaczami oraz z techniką retuszu powierzchniowego i gładzenia. Nieco mniej urozmaicony jest zestaw form mezolitycznej kultury komornickiej składający się z tyliczaków Stawinoga, półtylczaków komornickich, odpadków mikrotylcowczych i być może kilku drapaczy. Nieco trudniejsze do precyzyjnego wydzielenia są wyroby krzemienne tworzące zespół z ceramiką kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej. Należy tu zaliczyć półtylczaki typu Ciołki oraz trójkąty nierównoboczne - prostokątne.

Na powierzchni terasy część zabytków tworzyła jednorodnie kulturowo skupienia zlokalizowane najczęściej w obrębie jam, których wypełnisko tworzył piasek iluwialny zmieszany z próchnicą pierwotną. Odkryto również jamy paleniskowe. Na szczególną uwagę zasługuje ślad zagłębionego w ziemię obiektu o regularnym choć wieloczęściowym zarysie w planie płaskim, o łącznej powierzchni ok. 20 m². Był to najprawdopodobniej schyłkowopaleolityczny obiekt mieszkalny lub gospodarczy, w którym odbywała się intensywna obróbka krzemienia, o czym świadczy ilość i charakter znalezionych tam wyrobów.

W trakcie penetracyjnych prac w okolicy Łykowego przeprowadzono badania sondażowe na, położonym na II /średniej/ terasie Warty, stanowisku w Toporowie. W dołkach sondażowych i w wykopie natrafiono na fragmenty schyłkowopaleolitycznych skupień pracowniarych.

Pracownia ta wraz ze stanowiskami w Kochlewie /badane w latach 1975-1979/, Łykowem, Krzczowie i kilkoma innymi rozpoznanymi już w terenie powierzchniowo, tworzą interesujący kompleks nadwarciańskiego, schyłkowopaleolitycznego osadnictwa, stanowiącego przedmiot długofalowych i kompleksowych badań autorów niniejszego sprawozdania.

MICHAŁÓW, gm. Bełchatów
woj. piotrkowskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadziła mgr Ewa Niesiołowska-Sreniowska, Finansował WKZ w Piotrkowie. Czwarty sezon badań. Osada /obozowisko/ kultury komornickiej, starsza faza mezolitu.

Przekopano 58 m². Założono wykop przylegający bezpośrednio do miejsca, gdzie w roku ubiegłym natrafiono na wyraźne, regularne zaciemnienia. Odkryto pozostałą część dwóch obiektów, jednakże zarysy ich były mniej czytelne od ubiegłorocznych, gdyż znaczna część warstwy kulturowej z południowego stoku wału wydmowego, gdzie znajdowały się zaciemnienia, została zdarta i przemieszana przez deflację i współczesną działalność ludzką. Wymiary obu prawdopodobnych obiektów szacunkowych

ok. 3 x 3 m, kształt w przybliżeniu prostokątny. Od strony południowej znaleziono kilkanaście kamieni, które być może pełniły jakąś funkcję przy konstrukcji szałasów.

W wykopie wytyczonym w zachodniej części stanowiska odkryto dalszy ciąg rowka, zaobserwowanego w pierwszym sezonie badawczym. Miał on postać wyraźnej smugi o szerokości ok. 30 cm, bardziej intensywnie zabarwionego piasku niż otaczająca go warstwa. Biegł wyraźnym łukiem z północnego wschodu na południowy zachód i jak się wydaje można go interpretować jako pozostałość po płytce wkopanej w ziemię konstrukcji otaczającej od północnego zachodu obie budowle szałasowate w celu osłony od wiatru.

Wreszcie w północno-zachodniej części stanowiska natraflono na dość duże, wyraźne zaciemnienia o średnicy ok. 3 m, wchodzące częściowo w zachodni profil stanowiska. W części wschodniej znajdowało się nieduże, wyraźne skupienie węgla drzewnych. Charakter jamy pozostaje niewyjaśniony do chwili całkowitego jej odsłonięcia. W tej części stanowiska, zarówno w zaciemnieniu, jak i poza nim odkryto znaczną ilość zabytków krzemiennych, swym charakterem zbliżonych bardzo do zabytków odkrytych w latach ubiegłych i związanych z kulturą komornicką.

NOWY MŁYN, gm. Mirzec
woj. kieleckie
Kompleks górniczo-osadniczy
RYDNO

Instytut Historii Kultury
Materialnej PAN w Warszawie
Zakład Epoki Kamienia

Badania prowadził prof. dr Romuald Schild /autor sprawozdania/ przy współudziale mgr mgr Haliny Królik i Jacka Tomaszewskiego. Finansował IHKM PAN. Szósty sezon badań. Osadnictwo ludności eksploatującej hematyt.

W roku bieżącym nadal kontynuowano eksplorację kompleksu Rydno w skład którego wchodzi kopalnia hematytu oraz stanowiska użytkowników z późnego paleolitu oraz mezolitu. Prace były znacznie ograniczone co wynikało głównie z wzięcia pod uprawę nieużytków, na których znajdowało się jedno z niedokończonych stanowisk badanych w roku ubiegłym.

Prace sprowadzały się do zakończenia badań pracowni przetwórczych krzemieniarskich cyklu mazowszańskie /późny paleolit/ rozpoczętych w sezonie 1980. Celem badań było odsłonięcie znacznej powierzchni pracowni celem ustalenia ich struktury przestrzennej oraz technologicznej. W sumie odkryto na stanowisku Rydno I/80 i I/81 68 m² oraz przebadano wierceniami 259 m². Poza skupieniami pracownianymi odkryto wielkie ognisko zagłębione w ziemi do głębokości ca 1 m wypełnione prze-